

HIITOLANJOKI VAPAUTUU- LOHI LAATOKALTA LATVAVESILLE

Kangaskoski ohijuoksutuksen aikaan © Matti Vaittinen

Etelä-Karjalan Rautjärvellä sijaitsevassa Hiitolanjoessa elää Suomen viimeinen alkuperäinen ja täysin luonnonvarainen järvilohikanta. Järvilohi, Etelä-Karjalan maakuntakala, vetää puoleensa kalastajia ehkä enemmän kuin mikään muu sisävesiemme kalalaji.

Hiitolanjoessa piilee huomattava aluetaloudellinen potentiaali. Laadukkaan kalastusmatkailun lisäksi alueen kulttuurihistorialliset arvot sekä rajat ylittävä yhteistyö venäläisten toimijoiden kanssa luovat mainiot puitteet matkailun kehittämiseen.

Vaelluskalojen nousuesteet poistetaan

Etelä-Karjalan virkistysalue säätiö on ostanut Hiitolanjoen Kangaskosken ja Ritakosken vesi-voimalaitokset ja kiinteistöt Hiitolanjoen Voima Oy:ltä. Hiitolanjoen koskien vapauttaminen on ollut vuosikymmenten urakka, jossa on ollut mukana viranomais tahojen lisäksi lukuisa joukko säätiöitä, yhdistyksiä, yrityksiä ja yksityishenkilöitä, joiden ehtymätön usko vapaaseen Hiitolanjokeen on vihdoin johtamassa kauan toivottuun lopputulokseen.

Kaupan myötä Etelä-Karjalan virkistysalue säätiö omistaa kaikki Hiitolanjoen nousuesteenä toimi-

neet padotut kosket: Ritakosken, Lahnasenkosken ja Kangaskosken voimalaitokset tiloineen. Voimalaitospadot tullaan purkamaan ja kosket ennallistamaan, jolloin Laatokan lohelle ja taimenelle muodostuu runsaasti uutta lisääntymisalaa sekä avautuu vapaa nousuyhteys latvavesien laajoille koskialueille.

Tämä ennallistamishanke tulee vakiinnuttamaan luonnonvaraisen järvilohen paikan Suomen lajistossa sekä moninkertaistamaan Hiitolanjoen Suomenpuoleisen osan nykyisen lohikalatuotannon.

Kutulohi Kangaskoskella © Pekka Tuuri

VAPAA HIITOLANJOKI

Kolme uutta vapaata koskea

Ritakoski, Lahnasenkoski ja Kangaskoski 18 metrin yhteenlasketulla pudotuskorkeudellaan tulevat muodostamaan eteläisen Suomen mittakaavassa poikkeuksellisen upean koskireitin, johon toki kuuluvat myös ylävirrassa jo nyt vapaana kuohuvat Uudensillankoski, Rapukoski ja Ali-Juvankoski.

Vapaita koskijaksoja vaelluskaloille avautuu niin ikään Torsanreitillä Silamusjoessa ja Torsanjoessa sekä lukuisissa muissa pienissä virtavesissä.

"Suuressa kuvassa patojen purkaminen on tärkeä käytännön toimenpide, jolla myös voidaan osaltaan hillitä maailmanlaajuisista luonnon monimuotoisuuden katoa.

Kalakantojen elinvoimaisuuden palauttamisen eteen tehtävä työ on palkitsevaa, koska kalat ovat lajiryhmänä erittäin tehokkaita lisääntymään, kun niille vain annetaan siihen mahdollisuus!

Uhanalaisten kalojen luonnonvaraisen lisääntymisen palautumista on havaittu lähinnä vain niissä joissa, missä nousuesteitä ei ole tai niitä on ohitettu tai poistettu."

Sampsa Vilhunen, WWF Suomi, ohjelmapäällikkö

Sivun kuvat © Arto Hämäläinen ja Susanna Mäntykoski

SUOMEN MERKITTÄVIN JÄRVILOHIJOKI

Hiitolanjoen voimalapatojen yläpuolella on runsaasti kunnostettuja koskialueita itse pääuomassa ja sivujoissa, kuten **Silamusjoessa** ja **Torsanjoessa**. Suomen puoleisten osien lohikalojen vaelluspoikasten arvioitu tuotantopotentiaali on 5 000 - 11 000 vaelluspoikasta vuodessa. Se tarkoittaisi joen nykyisen, valtaosin Venäjän puolelle sijoittuvan, poikastuotannon kaksinkertaistumista ja huomattavan määrän lisää nousulohia ja taimenia myös Suomen puolelle. Nyt Suomen puolelle nousee vain muutamia kymmeniä lohikaloja vuodessa.

Hiitolanjoen sivuhaara Silamusjoki Rautjärvellä © Matti Vaittinen

Piristysruiske aluekehitykselle

Lohikannan vahvistuessa Hiitolanjoesta kehittyy Suomen merkittävin järviolohijoki. Tämä mahdollistaa korkeatasoisen ja vastuullisen kalastusmatkailun sekä muun virkistys- ja matkailutoiminnan kehittämisen alueella. Laatokan luodot -kansallispuisto, Saimaa Geopark ja vapaa Hiitolanjoki muodostavat ainutlaatuisen luontokokonaisuuden Euroopankin mittakaavassa. Läheisen Parikkalan rajanylityspaikan avaaminen kansainväliselle liikenteelle on nyt entistäkin perustellumpaa.

Tästä se alkaa - parin kuukauden ikäinen lohenpoikanen Kangaskoskella © Pekka Tuuri

”Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö on kehittänyt Hiitolanjoen retkeily-ympäristöä vuodesta 2004 lähtien. Monimuotoinen luontoympäristö on houkutellut tuhansia kävijöitä vuosittain. Koskien vapauttaminen nostaa Hiitolanjoen virkistysalueiden arvon ja vetovoiman uudelle tasolle, sillä Etelä-Suomessa ei ole toista vastaavaa vapaiden koskien kokonaisuutta.”

Hanna Ollikainen, Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö, toiminnanjohtaja

Naaraslohen kaivama kutupesä Kangaskosken laavun edustalla © Pekka Tuuri

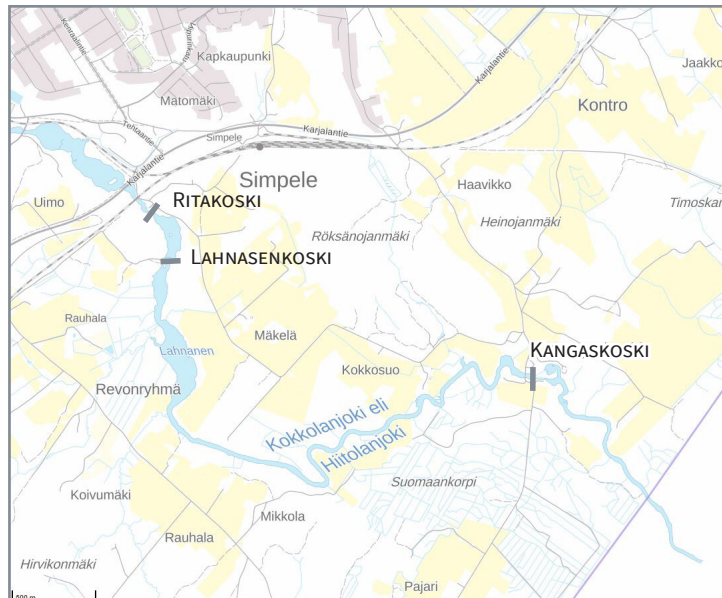
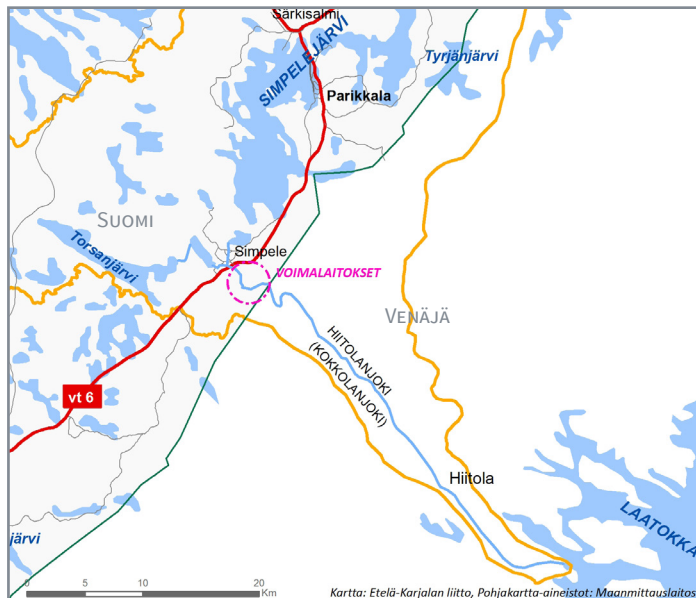

LAADUKASTA KALASTUS- JA LUONTOMATKAILUA

Luonnonvaraista järvilohikantaa ei löydy mistään muualta Suomesta. Tämän arvokkaan kalan, itärajan tuoman eksotiikan sekä luonto- ja kulttuuriarvojen varaan on mahdollista rakentaa kestävää matkailua!

Kuva © Matti Vaittinen

Hiitolanjoesta valtaosa on Venäjän puolella. Kalojen kulun estävät voimat sijaitsevat joen yläjuoksulla Suomen puolella.

YHTEENVETO TOIMENPITEISTÄ

2019

- ◇ Kangas- ja Ritakosken osto, ennallistamissuunnittelu käynnistyy
- ◇ Lahnasenkosken ennallistamissuunnittelu ja luvitus
- ◇ Kangaskosken alapuolisten virta-alueiden kunnostus
- ◇ Voimalaitosrakennusten välttämättömät remontit

2020

- ◇ Kangas- ja Ritakosken ennallistamissuunnittelu jatkuu, luvitus
- ◇ Ympäristötyöt, reitit, opasteet

2021

- ◇ Kangaskosken ennallistaminen

2022

- ◇ Lahnasenkosken ennallistaminen

2023

- ◇ Ritakosken ennallistaminen

2024

- ◇ Hiitolanjoen täysimääräinen virkistys-, luonto- ja kalastusmatkailu alkaa

Lisätietoja: Etelä-Karjalan liitto, ympäristöpäällikkö Matti Vaittinen p. +358 40 139 0173 matti.vaittinen at ekarjala.fi
Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö, toiminnanjohtaja Hanna Ollikainen p. +358 40 823 5105 hanna.ollikainen at ekarjala.fi

ETELÄ-KARJALAN LIITTO

Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta

kirjaamo@ekarjala.fi

ekarjala.fi/liitto/